

R A S

Rasspecifika Avels Strategier – *för borzoi* –

MENTALITET

- **Historik**

Borzoien användes i huvudsak som jakthund i sitt ursprungsland Ryssland, hundarna selekterades och hanterades därefter. Eftersom det var mindre vanligt med borzoi som sällskapshund så lades inte samma vikt vid socialiseringen. När borzoi introduceras som sällskapshund märktes det att den inte var så social, inte så som vi är vana att uppleva den idag.

- **Nuläge**

Idag är rasen en mycket trevlig och hängiven familjehund, och den har bevarat sitt fina flockbeteende när den lever i kennelmiljö. Borzoien upplevs som intelligent, klok och självständig. Sin arrogans, över i deras ögon sett, "löjliga" situationer finns kvar och uppskattas som ett typiskt drag för rasen. Vi har i stort sett en mentalt stark ras. Rasens jaktlust finns kvar, men upplevs inte som besvärlig, av de flesta borzoiägarna.

- **Strategi**

Vi fortsätter att avla fram trevliga familjehundar med bibehållen jaktlust. Borzoien är en mentalt stark ras som dessutom är intelligent. Förekommer mentala avvikelser måste dessa stävjas med hög prioritet. Vi arbetar för en ras som ska fungera väl socialt i det moderna samhället – och de krav som ställs i detta. Det är viktigt att uppfödare är noga med att informera om rasen till blivande borzoiägare.

Målsättning

Vi föreslår en inventering av hur borzoiägarna upplever sin hund. Målsättningen är att sedan följa upp detta med jämna mellanrum för att försäkra oss om att rasens goda mentalitet bevaras – och om så inte sker, vidta åtgärder.

Förslag

Att välja ut lämpliga frågor till landets borzoiägare och göra en inventering av; hur vi upplever att det är att leva med rasen. Denna blankett ska skickas med, eller tryckas i borzoitidningen, så att den lätt når samtliga medlemmar. Uppfödare som vet med sig att de har valpköpare som ej är medlemmar ska i möjligaste mån skicka in deras adresser till Borzoi-Ringen, för att de ska kunna delta i inventeringen, och samtidigt passar vi på att bjuda in dem som medlemmar igen.

FUNKTION

- **Historik**

Användes som hetsjakthund främst på varg, räv, hare och ibland även på hjort av den ryska adeln. Rasens blomstringstid var under slutet av 1800-talet och framåt, innan den ryska revolutionen bröt ut. Under perioden 1887-1913 fälldes det 10 080 vilt på Perchinojakterna. Jaktsättet var att driva ut bytet, med mindre hundar av typen hounds, till öppen terräng. Efter jakthornets givna signal släpptes sedan en *svora* eller flera svoror efter bytet.

En *svora* bestod av tre borzoier med samma färg. Dessa skulle jaga ikapp bytet – och genom samarbete fånga detta – och hålla bytet kvar tills jägaren anlände. Uppgifter talar om att det fanns enstaka borzoier som på egen hand klarade av att fånga och döda en varg. Ibland fångades även vargar levande, dessa togs hem och användes för att jaktträna unghundarna med.

- **Nuläge**

Borzoien av idag (i Sverige) är i huvudsak sällskapshund. Vanligaste aktiviteterna är utställning och lurecoursing. Intresset för lurecoursing har i Sverige ökat kraftigt under senare år, i USA har den sporten dock varit populär i rasen under ett par decennier.

En del borzoiägare i Sverige engagerar sig och sina borzoier i lydnad och spårträning. Några har även ägnat sig åt agility, bevakningshundsträning, eller använt sina hundar i praktisk jakt, ripjakt etcetera, men dock inte som hetsjakthund.

Borzoien har visat prov på att vara en ”allroundhund” som inomhus är lugn och behaglig, för att utomhus vara alert och full av livsglädje.

- **Strategi**

Vi måste sträva efter att bibehålla den funktionella biten, att borzoien ska förbli en aktiv, sund, rörlig och elegant ras.

Målsättning

Vi ska göra en inventering på vilka aktiviteter (utställning, coursing, lydnad etc.) borzoiägarna ägnar sig åt med sina hundar. Den ska sedan följas upp vart femte år, för att försäkra oss om att rasen fortfarande är en aktiv ras – och om det skulle visa sig att rasen inte är det, vidtagna åtgärder.

Förslag

Välja ut lämpliga frågor till ägare av rasen för och ta reda på vilka aktiviteter vi engagerar våra hundar i – och i vilken omfattning. Även denna blankett ska kunna bifogas, eller tryckas direkt, i vår rastidning (Borzoi-Ringen's tidskrift) tillsammans med gällande inventering av mentaliteten.

EXTERIÖR

- **Historia**

Variationen av renodlade typer var större förr än nu. Det fanns i huvudsak nio olika kända selekterade typer/familjer i rasens ursprungsland. Rasens förändringar fram till idag har troligtvis skett på grund av bättre geografiska förflyttningmöjligheter – och i och med detta – har man kunnat ha större utbyte i avelsprogrammen. Det ska också beaktas att borzoien skänktes som sällskapshund till kungahusen runt om i världen där borzoien övergick till att mer vara en högt ärad familjehund än jakthund. Därefter tillkom det även att en borzoi kunde bli gemene mans egendom, något som inte varit tänkbart under den ryska adelns storhetstid. Eftersom rasen är mycket vacker har den sedermera, runt om i världen, blivit en mycket uppskattad utställningshund.

I ursprungslandet och även andra länder där hetsjakt fortfarande är tillåtet jagar man än idag med rasen, och i länder som Sverige där hetsjakt inte är tillåtet, hålls jaktlusten vid med lurecoursing.

Vad som är den mest iögonfallande exteriöra skillnaden mellan gårdagens och dagens borzoi, är att när rasen selekterades enbart för jakt, hängde kroppen lätt framåtlutad – så som en galoppör – lätt överbyggd. Med dagens öga sett, kanske inte så linjeskönt, men det var funktionellt vid de snabba jakterna på öppna slätter.

Dagens borzoi bär sin kropp mer bakåtlutande, med många gånger ett lägre kors än mankens nivå. Därtill har den ett mer välvinklat bakstall, med ett något längre sken- och vadben. Gamla tiders borzoier såg ut att ha längre och mer musklade lårben än dagens hundar.

De karakteristiska, muskulösa balkryggarna har minskat, liksom de breda väl utfyllda korsen, som har blivit både kortare och smalare, vilket kanske kan bero på att dagens borzoi inte behöver den stora muskelmassa som den förr i tiden var beroende av.

Rasen har i och med sin successiva förändring blivit flatare och har ofta en mer upprest och rak front som inte alltid harmonierar med generösare bakbensvinkling. Rasens anrika rasdetaljer, som står beskrivna i dagens rasstandard, ska slås vakt om, eftersom det är de som utgör stommen för borzoi. Standarden har idag en historisk bakgrund som är byggd på funktion.

Trots förändringar i rasen, måste sägas att den har förvaltats väl. Dagens uppfödare strävar efter att bevara rasen exteriört och funktionellt till det den var ämnad för – men med ett mildare temperament för att bättre passa in i dagens samhälle.

- **Nuläge**

Svenska borzoier håller internationellt sett, generellt en mycket hög kvalitet och uppskattas världen över. Uppfödarna försöker att göra sitt bästa för att deras hundar ska leva upp till rasstandarderna och har den som en självklar mall i sitt avelsarbete. Man är mestadels medveten om de fel och brister ens hundar/linjer har – och man arbetar för att minska/eliminera dessa, samtidigt som man försöker bevara fördelarna som finns i nuläget.

Borzoi Ringens Ras Specifika Avelsstrategier

- **Strategi**

Uppfödarna lägger upp långsiktiga mål för att komma tillrätta med avelsmaterialets eventuella brister utan att det sker på bekostnad av dess fördelar.

Uppfödarna ska försöka att bli bättre på att samarbeta kennlar emellan, vilket gagnar rasen och uppfödarna – och i slutändan även alla borzoiägare.

Det är också viktigt att rasen inte delas upp i två varianter, utställning- kontra coursingpopulationer.

Målsättning

Det är viktigt att man bibehåller och upprätthåller en ärlig öppenhet i sitt avelsarbete. Tävlan på utställnings- och coursingarenor är ett sätt att mäta sitt avelsresultat och jämföra det med andras.

Förslag

Att på Borzoi-Ringens utställningar (ej stora Specialen) ha enbart svenska uppfödare som domare under ett år för att de sedan tillsammans i slutet av året ska summera deras uppfattning om det exteriöra läget inom rasen. Detta kan då göras med jämna intervaller, vart femte år, för att hålla rasens exteriöra utveckling under kontroll. På förslag är att ha två domare i arbete på samma utställning arbetandes var för sig, för att på så vis kunna samla in maximalt med material under ett år.

GENETISK VARIATION

- **Historik**

Borzoiens historia i Ryssland sträcker sig långt tillbaka i tiden. Ursprunget tros vara östliga vindhundar av salukityp som korsats med inhemska spetsar och stövare. (På så sätt fick man fram en tåligare och skarpare hund som skulle klara av att jaga, även ett så sofistikerat villebråd, som en fullvuxen varg). Det finns beskrivningar, redan från 1200-talet, på jakt med borzoi.

Under 1700-talet och fram till mitten av 1800-talet var jakt med borzoi den stora nationalsporten och adeln kunde hålla enorma kennlar med hundratals hundar.

De ofantliga avstånden och avsaknaden av dagens kommunikationer gjorde att det fanns en uppsjö av ”ryska vindhundar”. Hundar som sinsemellan var helt obeläktade och dessutom av de mest skilda modeller, där den enda gemensamma nämnaren var att de samtliga kallades för borzoi, det vill säga, vindhund.

En del av dessa typer sammanfördes i den förrevolutionära ryska kennel som haft störst inflytande på den västerländska borzoiaveln – Perchino.

Under senare delen av 1800-talet hade man dessutom korsat in andra vindhundsraser bland annat greyhound och den ”sydliga vindhunden”. Det var alltså ett mycket heterogent material som sedan kom att importeras till västvärlden. (Även på senare tid kan man förmoda att det förekommit rasinkorsning i borzoi.

I Sovjetryssland återskapades den moderna ryska borzoin ur en mycket liten spillra av borzoi som lyckades överleva revolutionen och de två världskrigen. En enda borzoitik kom att bli stamtik i den Sovjetstatliga uppfödningen av borzoi i de två kennlarna Engels och Saratov, där man korsade in hundar av de mest skilda ursprung, även om man också använde tillskott från västvärlden.)

I Sverige förekom endast sporadisk verksamhet fram till slutet av 1940-talet. Antalet födda borzoier var mycket litet och sällan föddes det mer än en kull per år. Först under senare delen av 1940-talet uppträder den första svenska uppfödaren, som har en kontinuerlig uppfödning. Efter andra världskriget hade all borzoiavel avstannat i övriga Norden. Det är endast i Sverige som det fanns en skandinavisk borzoilinje kvar. Även i övriga Europa, fränsett England var det endast ett fåtal kvar av de kennlar som var verksamma under 1920-30-talet. Under lång tid var det nästan enbart från England som man importerade nytt blod till Sverige.

- **Nuläge**

Borzoi är en internationell ras med stort utbyte mellan olika länder. Det registreras omkring 150 borzoier per år i Sverige. Importer är nödvändiga för att bibehålla en bred avelsbas. Mellan år 1993-2002 importerades 55 hundar och då är inte norskregistrerade hundar medräknade.

Av de 192 kullar födda under denna tioårs period är 85 efter, minst en icke svenskfödd hund, det innebär 44 procent av alla kullar. Nästan alla uppfödare importerar eller använder importerad hanhund, då avelsmaterialet är för litet för att använda endast inhemska hundar. Antalet använda hanar i aveln har ökat från 1970-talet fram till idag.

Borzoi Ringens Ras Specifika Avelsstrategier

1974-80 användes 39 hanhundar av 215 tillgängliga på 134 kullar.

1981-87 användes 18 hanhundar av 174 tillgängliga på 140 kullar.

1988-94 användes 60 hanhundar av 137 tillgängliga på 139 kullar.

1995-2001 användes 88 hanhundar av 88 tillgängliga på 144 kullar.

Siffrorna för tillgängliga hanhundar är ett genomsnitt på tre körningar i Lathunden.

- **Strategi**

Lathunden bör användas för att kolla upp inavelskoefficienten i kullen och rasen för planerade kullar. Inavelsgraden i kullen bör inte bli högre än 6,25 procent, enligt SKKs rekommendation. Det är vid import av hund eller sperma viktigt att beakta importens härstamning i förhållande till avelsmaterialet i Sverige och övriga länder – detta för att bibehålla en så bred avelsbas som möjligt.

Målsättning

Det är viktigt att så många individer som möjligt används i aveln, matadoravel bör undvikas. Att minska inavelskoefficienten i rasen från 3,4 procent till 2,5 procent under de fem närmaste åren.

HÄLSA

- **Historik**

Historiskt sett är borzoien en sund ras utan några specifika rasbundna sjukdomar, vilket tidigare statistik från Agria visar. Uppfödare inom rasen har ställt upp och testat sina hundar när misstanke om förekomst av ärftliga sjukdomar funnits i rasen. Till exempel när PRA upptäcktes i USA på slutet av 1970-talet ögonlystes många hundar men ingen PRA kunde konstateras. Även när ett fåtal fall av wobblers dök upp röntgades så gott som alla hundar som skulle gå i avel. Det bildades en kommitté och veterinärexpertis kopplades in. Endast ett fåtal misstänkta fall uppdagades, och det förelåg ingen anledning att fortsätta röntga hundar. År 1997-1998 misstänktes blödarsjuka på en hund vid obduktion, flera hundar ur olika linjer testades, men ingen blödarsjuka kunde påvisas hos de testade hundarna.

- **Nuläge**

Det har skickats ut tre omgångar av hälsoenkäter under åren 1996-2001, och det har också hämtats in statistik från Agria. Vad man kan se utifrån detta material är att borzoien är en frisk ras utan stora sjukdomsproblem. Vissa sjukdomar/diagnoser uppvisar en högre frekvens hos borzoi än hos andra raser, dock ej i sådan omfattning att det finns anledning att agera med hälsoprogram eller avelsrestriktioner. Statistik från Agria samt enkäter bifogas.

- **Strategi**

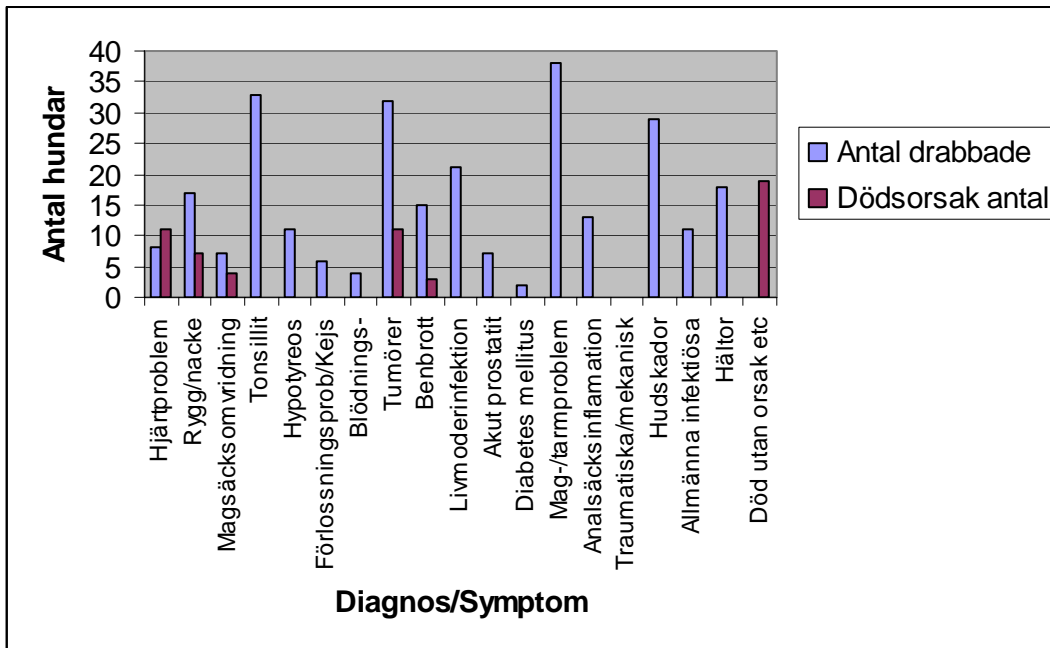
Fortsatt kontroll av hälsoläget i rasen genom att årligen hämta in statistik från Agria samt egna enkäter vart femte år på åtta år gamla hundar. Detta för att få med även de sjukdomar som debuterar på medelålders hundar.

Målsättning

Att bevara den goda hälsan i rasen.

Agrias statistik och hälsoenkäter

- **Agrias statistik**

Avelsrådet skall begära in statistik från Agria som skall ligga till grund för avelsplaneringen tillsammans med enkätsvaren klubben får in. Vad man kan se utifrån detta material är att borzoien är en frisk ras utan stora sjukdomsproblem.

- **Resultat från kullenkäterna**

Avelsrådet skickade ut kullenkäterna under 2002 och de omfattade kullar födda XX, XX och XX. Totalt fick man in svar om 47 kullar, vilken var 100% svarsgrad.

Utav dessa 47 kullar var det 41 som var resultat av naturlig parning, dvs. 87%. Vid 3 tillfällen (6%) så inseminerades tiken då hanen fanns utomlands.

42 kullar föddes utan komplikationer, vilket innebär 89%. Kejsarsnitt nyttjades vid 3 kullar (6%). Utöver dessa var 2 tikar värksvaga men snittades inte, vilket i praktiken betyder att 94% av kullarna föddes utan kejsarsnitt.

I dessa kullar så föddes totalt 294 valpar (6,3 valpar per kull) varav 259 (5,5 valpar per kull) registrerades (88%). Utav dessa födda valpar så var 21 döda (vid födsel eller inom ett dygn) vilket motsvarar 7%. Utöver dessa så avlivades 16 valpar (5%) pga. defekter, svag livskraft eller för att reducera storlek på kull.

Borzoi Ringens Ras Specifika Avelsstrategier

Av dessa 259 hundar så har 3 (1%) drabbats av hjärtfel (ärfdig sort/förvärvat). Vid röntgen har 2 (0,7 %) funnits ha förändringar i rygg/nacke. Vidare så har 1 (0,4%) drabbats av magomvridning och ytterligare 1 hund har konstaterad hypotyroidism. Tonsillit har drabbat 11 (4%) utav dessa hundar av varierad grad

Totalt är det 34 av dessa hundar som är avlivade/döda, dvs. 13% av hundarna. Av dessa har 11 (4%) har dött/avlivats pga. olyckshändelse, 4 (1,5%) pga. dålig mentalitet, 11 (4%) pga. sjukdom och 8 (3%) av övriga orsaker .